

بازرسی مدارس تهران در دوره قاجار

● امین محمدی*

اشاره

بررسی اسناد مالی و اداری آموزش و پرورش و به‌ویژه مدارس قدیمی می‌تواند ما را از نحوه مدیریت آموزشی و اداری مدارس مطلع نماید و نشانه‌ای برای بررسی بیشتر پژوهشگران و محققان حوزه تاریخ آموزش و پرورش فراهم آورد. لذا در این شماره به تعدادی از اسناد مالی و اداری چند مدرسه در اواخر دوره قاجار و پس از آن می‌پردازیم.

تاریخ تشکیل نخستین مدارس به سبک نوین در ایران به سال‌های پیش از مشروطه بازمی‌گردد. با این حال پس از استقرار نظام مشروطیت بود که بستری فراهم شد تا مدارس نوین به تدریج در سراسر ایران تشکیل شوند. بسیاری از مدارس در بدو تشکیل به صورت خصوصی اداره می‌شدند و برای تأمین مخارجشان از بیشتر محصلان شهریه می‌گرفتند. به تدریج وزارت معارف توانست اداره بسیاری از این مدارس را به دست بگیرد و بسیاری از محصلان به صورت رایگان به تحصیل بپردازند. شواهد نشان می‌دهد از حدود سال ۱۳۰۰ شمسی کار نظارت مالی و کیفی این مدارس مورد توجه وزارت معارف قرار گرفته است. این وزارتخانه به منظور نظارت بر کیفیت تحصیل، بهداشت و امنیت مدارس به صورت هفتگی و ماهانه افرادی را مأمور بازرسی از این مدارس می‌کرد تا نقاط ضعف و قوت هر مدرسه را گزارش کنند. این کار زیر نظر دایره تفتیش مدارس وزارت معارف انجام می‌گرفت. بررسی گزارش‌های آن‌ها نشان می‌دهد که موضوعاتی چون وضعیت حضور و غیاب محصلان و معلمان، کیفیت معلمان و برگزاری کلاس‌های مختلف، عناوین سرفصل‌های ارائه شده در کلاس‌ها، وضعیت بهداشت و سلامت محصلان، امنیت کلاس‌های درس و مواردی از این دست مورد توجه بازرسان وزارت معارف بوده است. از طرفی، از مکاتبات موجود در پرونده‌های مربوط به این مدارس می‌توان نتیجه گرفت که وزارت

* دکترای تاریخ، پژوهشگر تاریخ. Amin.mohammadi64@ut.ac.ir

به نظر می‌رسد
به دلایلی چون
بی‌ثباتی سال‌های
پایانی حکومت
قاجار، روند نظارت
بر این مدارس
با اخلال مواجه
شده است

معارف بسیاری از سیاست‌ها و تصمیمات مدیریتی خود را براساس این گزارش‌ها اعمال می‌کرده است.

در این بین، بررسی هزینه‌های این مدارس نیز برای وزارت معارف بسیار اهمیت داشت و بخش محاسبات این وزارتخانه مسئولیت حسابرسی مدارس را برعهده داشت. دلیل این اهمیت کمبود بودجه و تأکید وزارت مالیه بر حسابرسی وزارتخانه‌ها بود. از آنجایی که پیش از استقرار مشروطیت، نبود یک ساختار نظارتی مستقل باعث اتلاف بسیاری از منابع مالی کشور شده بود، پس از تشکیل مجلس شورای ملی و روی کار آمدن دولت مشروطه، توجه به نظارت بر مالیه مورد توجه مشروطه‌خواهان قرار گرفت و سازوکارهای نظارتی چون دیوان محاسبات و کمیسیون تطبیق حوالجات به‌منظور نظارت بر هزینه‌های دولتی حسابرسی از وزارتخانه‌ها تشکیل شد. از طرفی، درگیری‌های داخلی گاه و بی‌گاه، هم به کاهش درآمدهای دولتی انجامید و هم باعث شد بخش زیادی از بودجه صرف نگهداری قشون و تأمین هزینه‌های جنگ شود. پرواضح است که در این شرایط بودجه کافی به سایر وزارتخانه‌ها نمی‌رسید. به‌ویژه وزارتخانه‌ای چون وزارت معارف که در بحبوحه بی‌ثباتی در ایران به حاشیه می‌رفت و به‌سختی می‌توانست حتی حقوق کارکنان خود را بپردازد. بررسی روزنامه‌های آن دوره نشان می‌دهد که در سال‌های پایانی دوره قاجار بیش‌ترین تحصن‌ها در وزارت معارف و به دلیل عدم پرداخت حقوق معلمان صورت گرفته است. در این وضعیت وزارت معارف ناچار بود به‌شدت بر مخارج و هزینه‌های مدارس نظارت کند. بی‌ثباتی حاکم بر کشور در اواخر دوره قاجار باعث شد سازوکارهای نظارتی که در بخش‌های مختلف ساختار اداری کشور تشکیل شده بود، به‌خوبی نتوانند وظایف خود را به انجام برسانند. پس از تغییر سلسله پادشاهی در ایران در سال ۱۳۰۴ شمسی، تمرکز بر بخش نظارت بر امور مالی مورد توجه وزارت معارف قرار گرفت. اسنادی که در این نوشتار به بازخوانی آن‌ها پرداخته‌ایم در رابطه با بازرسی مدارس تهران و بررسی هزینه‌های صورت گرفته در این مدارس در ابتدای تشکیل حکومت پهلوی است. این اسناد با شماره ردیف ۱۶۳۴۴-۲۹۷۰ در آرشیو ملی ایران نگهداری می‌شوند. نکته جالب‌توجه در این اسناد این است که بازرسان وزارت معارف به سراغ حسابرسی از بودجه مدارس در سال ۱۳۰۱ شمسی رفته‌اند. به نظر می‌رسد به دلایلی چون بی‌ثباتی سال‌های پایانی حکومت قاجار، روند نظارت بر این مدارس با اخلال مواجه شده است و پس از تشکیل حکومت پهلوی و ثبات ناشی از آن حسابرسی‌های عقب‌افتاده مورد توجه مسئولان قرار گرفته است. اهمیت این اسناد در این است که نشان می‌دهد سازوکار نظارت بر هزینه‌های این مدارس تا چه میزان دقیق بوده که کوچک‌ترین هزینه‌ها نیز توسط بازرسان وزارت معارف مورد بررسی قرار می‌گرفته است. پیش از بازخوانی این اسناد ابتدا به معرفی برخی مدارس مهم ذکر شده در اسناد می‌پردازیم.

مدرسه دارالفنون
که به همت میرزا
تقی خان امیرکبیر
در سال ۱۲۶۷
قمری تأسیس شد،
بسیاری از نخبگان
و صاحب‌منصبان
آینده ایران را
پرورش داد.

نمی‌توان از مدارس دوران قاجار سخن به میان آورد و از نام مدرسه دارالفنون گذشت. این مدرسه که به همت میرزا تقی‌خان امیرکبیر در سال ۱۲۶۷ قمری تأسیس شد، بسیاری از نخبگان و صاحب‌منصبان آینده ایران را پرورش داد. باوجود کاهش بودجه دارالفنون پس از استقرار مشروطیت، این مدرسه در سال‌های آتی کماکان به آموزش و پرورش محصلان ادامه داد.

یکی دیگر از مدارس مهم دوره قاجار مدرسه کمالیه بود. این مدرسه در جمادی‌الاول سال ۱۳۱۷ قمری به مدیریت مرتضی قلی‌خان غلام پیشخدمت و مشارکت میرزایحیی دولت‌آبادی در منطقه سیدنصرالدین (قنات‌آباد) تهران تأسیس شد. در سال ۱۳۰۴ شمسی میرزا عبدالله خان فریدی مدیر این مدرسه بود.

مدرسه حسینییه از مدارس دیگر این دوره بود که در سال ۱۳۲۷ قمری تأسیس شد. مدتی شیخ احمد اشتهاردی مدیریت آن را برعهده داشت. در اواخر دوره قاجار این مدرسه به‌عنوان زیرمجموعه وزارت معارف به‌صورت دولتی اداره می‌شد.

مدرسه انتصاریه نیز به سال ۱۳۲۷ قمری با مدیریت حسین انتصارالعلماء در منطقه پامنار تأسیس شد. در سال ۱۳۰۳ شمسی این مدرسه با عنوان مدرسه دولتی مجانی انتصاریه به‌عنوان زیرمجموعه وزارت معارف با مدیریت مهدی بامداد اداره می‌شد.

مدرسه ایمان نیز در رجب ۱۳۲۹ قمری به مدیریت میرزاابولقاسم خان در چهارسوق دروازه قزوین تشکیل شد. مدرسه سلطانی هم از مدارس مهم این دوره است که در نزدیکی دروازه قزوین تأسیس شد. مدیر این مدرسه در سال ۱۳۰۱ سیدمحمدحجت، در سال ۱۳۰۲ شمسی میرزاسیدعلی‌خان سلطانی و در سال ۱۳۰۴ شمسی حسین انتصارالعلماء بود.

مدرسه سعادت پس از مشروطه با مدیریت مترجم‌الدوله تأسیس شد. در سال ۱۳۰۱ شمسی شیخ عباس حائری مدیر آن بود.

مدرسه منوچهری در این دوره نیز با مدیریت میرزا احمد آقا تشکیل شد و در ادامه تحت اداره وزارت معارف قرار گرفت.

مدرسه ترغیب نیز در همین دوره با مدیریت میرزا ابوطالب‌خان در کوچه مشارالسلطنه شاه‌آباد تأسیس شد. در دوره پهلوی شاگردان این مدرسه به‌صورت رایگان تحصیل می‌کردند.

از دیگر مدارس که در این اسناد مورد حسابرسی قرار گرفته‌اند مدارس تحت عنوان مدارس نسوان هستند. این مدارس نیز پس از مشروطیت موردتوجه مشروطه‌خواهان قرار گرفت و در نقاط مختلف تهران تشکیل شد. برای مثال مدرسه نسوان شماره ۳۴ در سال ۱۳۳۷ قمری برابر با ۱۲۹۷ شمسی در سنگلج تأسیس شد. این مدرسه ابتدا به غیردولتی اداره می‌شد ولی در ادامه زیرمجموعه وزارت معارف قرار گرفت. همچنین مدرسه ارگ که اختصاصاً برای آموزش دختران تأسیس شد.

[بازخوانی اسناد]

صورت کل مخارج ضمیمه است

مقام محترم ریاست محاسبات وزارت معارف

در تعقیب راپورت مورخه ۲۸ دی ماه خود، راجع به صورت مخارج متفرقه معوقه ۱۳۰۱ مدارس دولتی محترماً خاطر شریف را مستحضر می‌دارد:

صورت‌های ارسالی فوق‌الذکر را قلم به قلم رسیدگی نموده، پاره‌ای اشتباهات رقمی موجود مرتفع گردید و برای تحقیق کامل در موضوع مخارج و صحت ارقام قلمدادی نسبت به بعضی از صورت‌ها که تا اندازه‌ای جالب توجه و تردیدآمیز بوده به مدارس محلی مراجعه نموده و حتی‌الامکان با دفاتر موجوده تطبیق و رسیدگی به عمل آورده که نتیجه آن ذیلاً معروض خواهد شد، ولی قبلاً توجهات عالی را به این نکته جلب و متوجه می‌سازد که اولاً رسیدگی محلی و معاینه دفاتر مدارس به‌طور کلی مدت متمادی صرف اوقات لازم داشته و بالاخره نسبت به مخارجی که چهار سال قبل به‌طور جزئی (از قبیل دو قران گچ و یک قران تخته پاک‌کن و غیره) انجام داده شده است، تفتیش و رسیدگی صعب بلکه غیرممکن به نظر می‌رسد. مخصوصاً تغییراتی در عرض این مدت واقع شده و اغلب مدیران نقل و انتقال یافته‌اند. ثانیاً در سنه ۱۳۰۱ معمول به وزارت معارف نبوده است که اسناد خرج و قبوض رسید از مدیران مدارس مطالبه و دریافت دارند و ترتیبات منظمه کنونی را آن تاریخ به بعد برحسب تعلیمات و تأکیدات وزارت مالیه معمول و مجری شده است. ثالثاً این قضیه مسلم است که مدارس مزبوره در آن اوقات البته مخارجی را معمولاً مصروف داشته و در اینکه از طرف وزارت مالیه نسبت به این مخارج تأدیه به عمل نیامده است نیز تردیدی نیست. فقط در میزان قلمدادی مدارس و صحت کامل ارقام مخارج می‌توان تصویری نمود که رسیدگی در اطراف آن چنانچه عرض شد چندان مثمر ثمری نخواهد بود. به‌رحال مدرسی را که برای تحقیقات محلی مراجعه نموده و رسیدگی شده است به‌قرار ذیل می‌باشد:

۱- مدرسه دارالفنون چند فقره تابلو قلمداد نموده بود که عیناً مشاهده شد. مخارج آبدارخانه از قرار ماهی ۲۰ تومان جالب دقت و توجه بود، ولی عین بودجه چاپی ۱۳۰۱ مدرسه ملاحظه شد که در آن سال ماهی ۲۰ تومان به‌عنوان مخارج آبدارخانه منظور شده بود و از قرار اظهار آقای [محمدحسین] ادیب‌الدوله، رئیس مدرسه مطابق بودجه و اعتبار رفتار شده است.

۲- مدرسه کمالیه قبوض آبونمان تلفن برج عقرب و قوس را ضمیمه صورت مخارج ارسال نداشته بود، ولی دفتر موجودی در مدرسه باکمال صحت و تنظیم ملاحظه گردید که در سنه ۱۳۰۱ ترتیب داده شده بود و ارقام آن با صورت ارسالی ابداً اختلافی نداشت.

۳- صورت مخارج متفرقه مدرسه سلطانی، مهر مدرسه را نداشت و پس از تحقیق معلوم شد که این صورت توسط آقا سیدمحمد حجت، مدیر سابق تهیه شده، لذا مههور به مهر مدرسه نبود

و مدیر حالیه مدرسه سلطانی صحت این مطلب را تصدیق کرد که بایستی مخارج مزبوره به آقای حجت برسد.

۴- مدرسه ایمان مبلغ ۴۵ قران برای نصب یک باب در به قطعه زمین ژیمناستیک محسوب داشته، عیناً درب مزبور مشاهده شد و مخارج قلمدادی کاملاً با دفتر مدرسه در سنه ۱۳۰۱ ترتیب داده شده بود مطابقه داشت.

۵- مدرسه حسینییه در برج میزان مبلغ ۲۲ قران به عنوان قیمت گچ محسوب نموده بود، ولی پس از مراجعه به مدرسه و تطبیق صورت مخارج با دفتر مدرسه معلوم شد که ۱۲ قران از آن بابت بایستی محسوب شود. لذا رقم مذکور توسط خود مدیر مدرسه در حضور بنده تصحیح شد. به علاوه مبلغ ۵۰ قران بابت مخارج متفرقه [برج] سنبله منظور نموده که کتباً اظهار داشت صورت ریز آن موجود نیست.

۶- مدرسه انتصاریه قبض حق الشرب ضمیمه اسناد خرج ارسال نموده بود. به مدیر مدرسه مراجعه شد اظهار داشت که صورت ارسالی را مدیر سابق تهیه نموده است و ایشان مهر کرده اند و از قرار اظهار مدیر سابق (انتصارالاعلماء مدیر فعلی مدرسه سلطانی)، در آن اوقات جمع آوری قبوض رسید معمول نبوده است.

۷- مخارج متفرقه مدرسه سعادت توسط شیخ عباس حائری، مدیر سابق به عمل آمده و بایستی به ایشان برسد. یادداشت مشارالیه ضمیمه اسناد خرج است و پس از مراجعه مدیر فعلی (آقای سلطانی) ایشان هم مطلب مزبور را تصدیق کردند.

۸- در صورت مخارج مدرسه منوچهری نمرة ۱۷، مبلغ ۲۰ قران بابت قیمت لوازم چای خوری معلمین محسوب شده، پس از مراجعه به دفتر مدرسه معلوم شد که از این بابت ۱۶ قران در دفتر ذکر شده است. به علاوه ارقام قلمدادی در صورت غالباً با دفتر مطابقه نمی کرد.

۹- در صورت مخارج متفرقه ۱۳۰۱ مدرسه ترغیب مبلغ ۵۰ قران بابت قیمت دفتر حاضر و غایب معلمین منظور شده بود. پس از مراجعه به مدرسه، مدیر مدرسه دفتری به آن عنوان ارائه داد، ولی دفتر مزبور از ۱۳۰۲ شروع شده بود و بر طبق اظهار مشارالیه قبلاً در ۱۳۰۱ خریداری نموده و سپس به مصرف رسانده اند.

۱۰- مدیر مدرسه علامه مبلغ ده تومان بابت مخارج [برج] ثور و جوزای ۱۳۰۱ منظور داشته بود. در صورتی که معمولاً از آن دو ماه مطالباتی لاوصول نمانده است. پس از مراجعه به مدیر مدرسه مشارالیه اظهار داشت که در موقع تأدیه مخارج دو برج مزبور اداره محاسبات اشتباهاً ده تومان کمتر درخواست کرده بود و این کسری را بر مدرسه علامه تحمیل کردند و در تأیید اظهارات خود یادداشت کتبی از رئیس سابق ارائه داد که مشارالیه اشتباه مزبور را تصدیق کرده بودند. عین یادداشت ضمیمه

صورت مخارج مدرسه علامه است و دیگر آنکه مبلغ ۹ تومان به عنوان تفاوت کرایه خانه برج میزان ۱۳۰۱ در صورت مخارج منظور شده است و مطابق توضیحات مدیر مدرسه تمام ماهها کرایه مرتباً از قرار ماهی ۲۵ تومان تأدیه شده است و فقط در ماه اول ۱۶ تومان پرداخته‌اند.

۱۱- مبلغ ۹۸ قران بابت خرید دو کناره نمود برای مدرسه نمره ۳۴ نسوان محسوب شده بود. عین کناره‌ها توسط آقای [حاجی جوهرخان] صدیق حرم مفتش مدارس نسوان مشاهده شد.

۱۲- صورت مخارج مدرسه نمره ۳۳ [نسوان] مهر مدرسه را نداشت و بر طبق تصدیق کتبی [حاجی جوهرخان] صدیق الحرم، سابق‌الذکر مخارج مزبوره توسط مدیره سابقه انجام یافته بایستی به مشارالیها برسد.

۱۳- مدیره مدرسه نمره ۳۲ مدرسه نسوان در صورت مخارج [برج] قوس ۱۳۰۱ مبلغ پنج تومان کمک‌خرج به استاد محمد قالی‌باف محسوب داشته است. پس از استیضاح کتبی که توسط ریاست تعلیمات نسوان به عمل آمده است، مشارالیها تحت مراسله نمره ۱۰۱، ۷ بهمن در جواب اظهار می‌دارد که پنج تومان مزبور برای چله کشیدن و سایر مخارج لازمه به استاد محمد قالی‌باف تأدیه شده است و سند خرج آن در سنه ۱۳۰۲ به اداره محاسبات معارف ارسال شده است. مراسله مزبوره ضمیمه اسناد خرج در لف تقدیم می‌شود.

۱۴- در صورت مخارج مدرسه نمره ۳۵ نسوان، مبلغ ۱۰۰ قران به عنوان حمل و نقل اثنائیه منظور شده بود، ولی بر طبق توضیح کتبی آقای صدیق حرم در ذیل صورت خرج مزبور، مدیره مدرسه به رحمت ایزدی پیوسته و صورت‌های مزبوره را والده آن مرحومه امضاء نموده‌اند، لذا هرگونه تحقیق و رسیدگی آن موضوع بی نتیجه بود.

۱۵- مدیره مدرسه ارگ نمره ۳۱ مبلغ ۲۴۰ قران در برج جدی ۱۳۰۱ و مبلغ ۶۰ قران در همان برج برای خرید اثنائیه منظور داشته است. آقای حاج رضاخان رئیس تعلیمات سابق نسوان و آقای صدیق حرم مفتش فعلی کتباً تصدیق کرده‌اند که تهیه اثنائیه با اجازه و نظریه آنها بوده است. به علاوه قسمتی از اثنائیه‌ها که خرد و شکسته بود در مدرسه عیناً مشاهده شد و قسمتی هم که هنوز قابل استعمال و از چوب چنار بود ملاحظه گردید. سایر اجناس و اشیاء دیگر هم از قبیل میزان المواء و غیره معاینه شد. تصدیق آقای حاج رضاخان و صدیق الحرم ضمیمه صورت مخارج گردید. به علاوه چنانچه خاطر مبارک مستحضر است مدیره مزبوره کتباً اظهار داشته است که دیناری بابت مخارج مرقومه در صورت عاید او نشده است.

در خاتمه نیز عرضه می‌دارد که موقع وصول و ایصال مبالغ مزبوره ممکن است مجدد در کلیه صورت‌ها با تمدید مدت، تفتیشات کاملی به عمل آورده و بعد وجه آن را تأدیه نمود و منوط به روی مبارک است. علی جواهرکلامی ۲۹ بهمن ۱۳۰۴.

صورت مخارج متفرقه معوقه مدارس دولتی ۱۳۰۱

به موجب صورت‌های ضمیمه دوسویه

ملاحظات	مبلغ		اسم مدرسه	نمره
	قران	دینار		
-	۲۳۰	۲۵	مدرسه امیر اتابک	۱
-	۲۴۰	-	مدرسه اشراف	۲
به راپورت مراجعه شود	۲۳۴	۷۵	مدرسه ترغیب	۳
-	۲۰۹	۹۰	مدرسه فاریابی	۴
-	۱۵۶	-	مدرسه ابن سینا	۵
-	-	-	مدرسه خاقانی	۶
-	۲۱۶	۵۰	مدرسه بصیرت	۷
-	۲۴۰	-	مدرسه هدایت	۸
-	۱۸۴	۳۵	مدرسه عنصری	۹
-	۱۹۹	۵۰	مدرسه عسجدی	۱۰
-	۱۸۴	۰۵	مدرسه حکیم نظامی	۱۱
-	۱۸۵	-	مدرسه مولوی	۱۲
به راپورت مراجعه شود	۲۴۰	-	مدرسه ایمان	۱۳
به راپورت مراجعه شود	۲۳۹	۹۰	مدرسه سعادت	۱۴
-	۱۹۷	۲۰	مدرسه رودکی	۱۵
-	۱۹۹	۵۰	مدرسه سنائی	۱۶
به راپورت مراجعه شود	۲۰۰	۵۰	مدرسه منوچهری	۱۷
-	۱۸۶	۶۰	مدرسه صفوی	۱۸
-	۲۴۰	-	مدرسه ناصر خسرو	۱۹
-	۲۱۰	-	مدرسه دانش	۲۰
-	۲۳۰	-	مدرسه ثریا	۲۱
به راپورت مراجعه شود	۲۳۲	۵۰	مدرسه حسینیہ	۲۲
-	۱۶۵	-	مدرسه فرخی	۲۳
-	۱۷۰	۷۵	مدرسه اقبال	۲۴
-	۲۰۰	-	مدرسه دقیقی	۲۵
به راپورت مراجعه شود	۲۰۰	-	مدرسه انتصاریه	۲۶
-	۱۹۰	-	مدرسه توفیق	۲۷
-	۱۲۹	۷۵	مدرسه فرهنگ	۲۸
-	۱۰۲	۴۵	مدرسه ترقی	۲۹
	۵۶۱۴	۴۵	جمع	

ملاحظات	مبلغ		اسم مدرسه	نمره
	قران	دینار		
-	۵۶۱۴	۴۵	منقول	
به راپورت مراجعه شود	۲۹۰		مدرسه علامه	۳۰
به راپورت مراجعه شود	۶۰۳		مدرسه ارگ	۳۱
به راپورت مراجعه شود	۳۱۵	۵۰	مدرسه شاه آباد	۳۲
به راپورت مراجعه شود	۳۰۲		مدرسه حسن آباد	۳۳
به راپورت مراجعه شود	۳۰۱	۵۵	مدرسه نسوان	۳۴
به راپورت مراجعه شود	۳۵۴	۷۵	مدرسه ۳۵	۳۵
-	۳۴۲		مدرسه ۳۶	۳۶
-	۲۲۳	۵۰	مدرسه ۳۷	۳۷
-	۹۹	۷۰	مدرسه ۳۸	۳۸
-	۱۸۷	۲۵	مدرسه ۳۹	۳۹
-	۴۰۰		مدرسه علمیه نمره ۱	۴۰
-	۳۰۰		مدرسه ثروت	۴۱
-	۳۰۰		مدرسه شرف مظفری	۴۲
-	۳۰۰		مدرسه ادب	۴۳
به راپورت مراجعه شود	۳۰۰		مدرسه کمالیه	۴۴
به راپورت مراجعه شود	۳۸۹	۹۰	مدرسه سلطانی	۴۵
-			مدرسه پهلوی	۴۶
-	۴۳۲	۵۰	مدرسه سیروس	۴۷
-	۶۰۰		مدرسه طب	۴۸
به راپورت مراجعه شود	۱۲۸۱	۳۵	مدرسه دارالفنون	۴۹
-	۲۸۰۰	۳۰	مدرسه دارالمعلمین	۵۰
	۱۵۷۳۷ [قران]	۷۵ [دینار]	جمع کل	